

Pirmas skyrius

— **N**a va. Tu negyvas.
Vaikis kitapus stalo spokso į mane net išsižiojęs, spindi dantų kabės.

— Ne, gyvas.

— Vienas pats užsipoolei krakeną. Po velnių, žmogau, tu negyvas.

Stenas spiria man į blauzdą.

— Gal atsikabink nuo jo, ką? Jis gi devintokas.

— Jis žaidžia jau beveik metus. Ei, devintoke...

— Aš Garetas, — iš po garbanotų plaukų debesies sumurma vaikinukas.

— Kiek turi ištvermės taškų?

Jis kažką suniurzga, aiškiai nenugirstu, bet, rodos, rimuojasi su žodžiu *mėnulį*.

— Taip ir maniau. Taigi paaiškinsiu, kas nutinka. — Pasilenkiu arčiau, sudedu rankas abipus pasakotojo širmos. — Pabaisa pasakutinį kartą mosteli čiuptuvais, smogia lemtingą smūgį. Tavo

kūną užlieja agonija, skausmas palaužia valią. Už klaidą tenka sumokėti savo plaučiais.

Ronė meta man į galvą trintuką.

– Jėzau, Edi! – šūkteli, bet iš balso girdžiu, kad ją ima juokas.

– Išsižioji, instinkto verčiamas trauki į burną orą. Bet iki Sol-noro vandenyno paviršiaus dešimt metrų, o tavo draugai toli pakrantėje. Į gerklę plūsteli jūros vanduo ir supranti – niekas tavęs nebeišgelbės.

– Žiauru, – nutęsia Dagas, išpūtęs akis iš susižavėjimo.

– Tąsomas priešmirtinių traukulių paskutinį kartą sudrebi visu kūnu – ir sustingsti. Niekas nemato, kaip nugrimzti gilyn į juodas nežinomybės gelmes. Pusiau elfo, paladino, Prarastųjų žemių didvyrio Nenugalimojo Iliano kelionė baigta.

Aplink stalą nuskamba aplodismentai, visi žaidėjai pagarbiai paploja. Bet Ronė su Dagu ploja it pašėlę. Dagas net pašoka ant kojų, spirgėdamas iš susijaudinimo, ir aš dėkingas priimu pagyras. Bet Garetas susmunka ant kėdės, niūriai baksteli pirštu kauliuką.

– Koks šūdas, – prataria.

– Ko čia *zyzi*, Garetai? – drebia Dagas. – Munsonas sukūrė tau visą mirties monologą. Tai šedevras!

Liesi Gareto pečiai beveik susilygina su ausimis, bet jis perveria Dagą netikėtai nuožmiu žvilgsniu.

– Tai ką, man džiaugtis? Jis mane užmušė!

– Na ir kas, jis bando užmušti visus!

– *Gerai*. – Kilsteliu rankas, sklaidydamas besitvenkiančią audrą. – Jūsų nuolankusis Požemių valdovas norėtų paprašyti: gal jūs, džentelmenai, teiktumėtės užčiaupti srėbtuves?

Jie užčiaupia srėbtuves. Turiu laiko pažvelgti kiekvienam žaidėjui tiesiai į akis... kol skubiai suku galvą, ką, po velnių, daryti dabar.

Nepasakytum, kad „Pragaro ugnies“ klubas perpildytas; įskaitant mane, mes tik šešiese. Mudu su Rone klubo nariai nuo tada, kai kartu atėjome pirmąją savaitę devintoje klasėje, o Dagas, nors iš pradžių nenorėjo jungtis prie „nevykėlių klubo“, visą mėnesį pasiklausęs mūsų juokelių iš sesijų, vėliau kone *maldavo*, kad priimtume ir jį.

Vienuoliktokas Stenas prisijungė po metų, tačiau jis sesijas lanko... kaip kada. Jo tėvai įsikėlė į galvą, kad „Požemius ir drakonus“ sugalvojo pats šėtonas ir jeigu jų mielasis mažylis bent *prisilies* prie kauliuko, turinčio daugiau nei šešias sieneles, jo siela bus pasmerkta per amžius degti pragare. Stenas net susirietęs skiedžia jiems apie kassavaitines papildomas matematikos pamokas, o visus savo „Požemių ir drakonų“ daiktus palieka pas Rone, kad nerastų įkyruolė mama. Tačiau, net ir slapstydamasis kaip koks šnipas, vis tiek praleidžia vieną sesiją iš trijų.

Dešimtokas Džefas klube jau dvejus metus, bet atrodo, lyg būtų ilgiau. Jis žaisdavo „Požemius ir drakonus“ su savo vyresniais broliais dar prieš pereidamas į Hokinso vidurinę, tad žaidžia beveik taip pat gerai, kaip aš. Be to, kur kas geriau už mane groja bosu, todėl mielai jį priėmėm į savo grupę „Surūdijęs grabas“ – jis mūsų muzikai suteikia užbaigtumo, to, ko išgauti man su Rone ir Dagū vieniems nepavykdavo.

Na, ir dar yra mažasis devintokas Garetas, kuris dabar spokso į laminuotą plakatą su JAV prezidentais, lyg norėdamas ką nors į jį sviesti.

Tikiuosi, apsigalvos ir vis dėlto nieko nesvies. Nė už ką negalim patekti į dar vieno mokytojo juodąjį sąrašą, juk dauguma jau dabar nenori į savo kabinetus įleisti, jų žodžiais tariant, „satanistų klubo“. Kiekvieną pirmadienį man tenka gerintis kuriam nors iš vos kelių mokytojų, kurie dar mus pakenčia,

ir maldauti leidimo trečiadienio popietę po paskutinio skambučio, 14.50 val., susirinkti laisvame kabinete pamėtyti kauliukų. Kiekvieną pirmadienį meiliai teiraudamasis ponios Debs apie artėjančią pensiją ir valydamas lentą pono Viko laboratorijoje, vis užduodu sau tą patį klausimą:

Kam visa tai?

Ir niekada nežinau atsakymo. Ir vis dėlto kiekvieną savaitę aš čia. Argi ne taip apibrėžiama beprotybė?

– Gal vis dėlto *derėtų* džiaugtis, devintoje, – pareiškiu. – Šiandien išmokai svarbią pamoką.

Jaučiu Ronės žvilgsnį. Ji suka tarp pirštų pieštuką taip greitai, kad liejasi akyse. Neatsisuku į ją.

Garetas prunkšteli:

– Kas man iš tos svarbios pamokos, jeigu aš miręs ir nebe-galėsiu ja pasinaudoti?

Staiga jo akyse aiškiai kaip dieną pamatau neviltį. Bet dabar, kai aplink tiek smalsių žvilgsnių, negaliu padėti.

– Na, berniukai ir mergaitės, – pratariau stodamasis, – manau, šiandien mūsų sesija baigta. – Visi aimanuoja ir dejuoja, labiausiai piktinasi Stenas su Dagū. – Susitiksime kitą savaitę, kai gyvi likę nuotykių ieškotojai leisis į... *Bepročio Rališazo labirintą!*

Vos man baigus kalbėti, Garetas žaibo greičiu susigrūda daiktus į kuprinę. Atsisustumia nuo stalo, tik sucypia aliuminio kėdė ant linoleumo ir, nudrožęs prie durų, atlapoja jas ir taip trenkia į sieną, kad ta net sudreba.

Dagas žiūri, kaip durys vėl pamažu užsiveria, ir pro dantis įtraukia oro.

– Tas vaikas *užknisa*.

– Užsičiaupk, Dagai, – ramiai prataria Ronė. Kilsteli antakį nebyliai mane ragindama, bet aš jau stoviu, einu iš už stalo.

– Kitą savaitę tuo pačiu metu! – sušunku skubindamasis pro duris. – Jeigu pavėluosit, visiems baigsis kaip Ilianui. *Comprende?**

Jau smukdamas į koridorių išgirstu murmant: „aha“ ir „kaip pasakysi“.

Matau Garetą ilgos spintelių eilės gale, jis labai greitai tolsta.

– Ei! Devintoke!

Akimirksnį pasirodo, kad vaikas nesustos. Vis dėlto sustoja, vartydamas akis ir dūšaudamas.

– Ką?

– Kažkur skubi?

– Mama mane turėjo pasiimti prieš dvi minutes – tad taip, skubu. – Jis piktai dėbteli į mane, taisydamasis kuprinę ant peties. Besitaisydamas petneša timpteli marškinius, vos vos, bet spėju pamatyti ant šono didžiulę violetinę mėlynę, tikriausiai jam gerokai skauda. – Ką tik išmetei mane iš savo klubo. Ko dar nori?

– Pala pala, kas sakė, kad tave išmečiau?

– Tu pats. Tu mane *užmušei*.

– Na ir kas? – paklausiu.

– Na ir tas, kad... – Garetas sudvejoja, ima trypčioti nuo kojos ant kojos. – Tas, kad Iliano nebėra. Vadinas, ir manęs nebėra.

– Tai susikursi sau naują veikėją.

Garetas sumirksi, lyg niekad nebūtų pagalvojęs, kad taip galima.

– Tikrai?

– Manai, leisiu iš vakarėlio išeiti tokiam bepročiui, kuris vienas pats užsipuola krakeną? Nė už ką. – Pasilenkiu arčiau, lyg

* Supratot? (isp.) (Čia ir toliau – vertėjos pastabos.)

kalbėdamas su nusikaltimo bendrininku. – Jeigu šalia nebus žmogaus su kiaušiais, tokio kaip tu, Rališazo labirinte tie šikniai neištvers nė penkių minučių.

– Ar bus sunku?

– Net nenutuoki, kaip bus sunku, – atkertu ir nusijuokiu iš metalu žybsinčios Gareto šypsenos. – Tik reikia sugalvoti tau kitą veikėją. Rytoj po pamokų būsi laisvas?

– Paklausiu mamos, – atsako Garetas, bet taip energingai linkčioja, kad suprantu – jis ateis, nesvarbu, leis mama ar ne.

Mokyklos stovėjimo aikštelėje kažkas piktai supypina. Matyt, jau trūksta kantrybės.

– Šūdas, – pašoka Garetas. – Man reikia...

– Aišku, žmogau, eik.

Vaikis pasileidžia bėgti koridoriumi, bet po kelių žingsnių sustoja.

– Tu įsitikinęs? – dvejodamas paklausia. – Tikrai galiu grįžti?

– Kol norėsi būti „Pragaro ugnyje“, galėsi būti „Pragaro ugnyje“.

Jis linkteli susikaupęs, lyg norėdamas gerai įsiminti šiuos žodžius.

– Gerai, – prataria ir pasileidžia išėjimo link. Žiūriu jam įkandin, kol dingsta iš akių.

– Oho. Gaila, neatsinešiau servetėlių.

Man už nugaros stovi Ronė, rankose suspaudusi prikimštą aplanką, ir vaidina, neva šluostosi akis. Priėjęs taip stumtelius jos petį, kad net susvyruoja, klyktelėjusi nusijuokia.

– Atsargiau! – Ir pati mane pastumia. – Stenas pasius, jeigu išmesiu jo daiktus.

– Tau juokinga, Eker?

– Net nesvajiočiau iš tavęs juoktis. Norėjau tik paklausti: „Gal pavėžėsi?“

Pavartau akis.

– Paskutinį kartą.

– Paskutinį kartą, – pažada Ronė, sekdamą mane į stovėjimo aikštelę.

Tikrai ne paskutinį, abu puikiai žinom, bet mudu su Rone visada taip elgiamės, šis scenarijus – tai mūsų draugystės pagrindas. Ji prašinėja manęs nedidelių paslaugų, o aš deduosi esąs rūpestingas; naudinga abiem. Taip elgiamės nuo tada, kai vienuoliktos klasės pradžioje aš lyg ir paveldėjau tėčio autobusiuką. Nors ne, tikriausiai nuo tada, kai susipažinome.

– *Ką čia darai?* – tą dieną paklausė ji. Net aštuonerių buvo aukštesnė už mane, išdygo man palei petį su nutrintu kombinezonu kaip mažytė ūkininko šmėkla.

Ką aš tada dariau? Gailėjausi pats savęs. Prieš kelias dienas tėčiui paskambino senas girtuoklis draugužis, tad jis paspruko vos spėjęs sušukti: „Net nemirktelėsi, ir grįšiu!“, o jau eidamas pro duris pridūrė: „Juk moki naudotis virykle, ar ne?“ Visą vakarą žiūrėjau į kelią ir laukiau, laukiau, laukiau, kol užmigau sėdėdamas, atrėmęs galvą į langą.

Tą dieną tėtis pirmą kartą pradingo kaip į vandenį – pirmą, bet toli gražu ne paskutinį. Tačiau tada to dar nežinojau. Dvi dienas slampinėjau po tuščius namus, misdamas senu riešutų sviestu ir išsivadėjusiu limonadu, kol dėdė Veinas susivokė, kas nutiko, ir atvažiavo manęs pasiimti – išsivežė pagyventi savo namelyje ant ratų, kol, jo žodžiais tariant, „Elas pradės mąstyti galva, o ne subine ir grįš.“

Nekenčiau dėdės namelio ant ratų, ypač dėl to, kad maniau, jog tėtis *tikrai* grįš, o grįžęs nežinos, kur manęs ieškoti. Nors užsispyręs tvirtinau Veinui, esą trečiokas tikrai puikiai gali savimi pasirūpinti ir pats, jis netikėjo, tad teko likti senoje dulkinoje

aikštelėje, pristatytoje namelių ant ratų, o ten visai nebuvo ką veikti, tik kasinėti duobes netoliese miškelyje.

O tada išdygo mergaitė.

Pasirodo, Ronė į namelį ant ratų taip pat buvo atsikrausčiusi visai neseniai. Apsigyveno su močiute, nes tėvas mirė, o mama susirgo ir pradėjo kalbėtis su sienomis. Ronė buvo rudaplaukė ir rudaakė, ir žmonės, pamatę mudu, palaikydavo broliu ir seserimi. Tą pirmąją dieną susitikus atsakiau jai, kad kasu duobę į Kiniją, o ji paklausė, ar galėtų man padėti, nes neturi ką veikti.

Vėliau sužinojau, kad pamelavo: iš tiesų ji turėjo ką veikti, negrįžo namo pažiūrėti serialo „M*A*S*H“ su močiute Eker, nes norėjo pabūti su manimi. Bet tada nieko nežinojau ir tegalvojojau apie tai, kad pirmą kartą per milijardą metų susiradau draugę. Ir net tada, kai tėvas pagaliau grįžo į Hokinsą ir parsivežė mane namo, skiesdamas apie kažkokį asilą Kentukyje, kuris skolingas jam pinigų, mudu su Rone išlikom draugai.

Visus kitus „Pragaro ugnies“ narius po pamokų parsiveža mamos, o jų namuose virš židinio kabo įrėmintos šeimos nuotraukos. Tad man daug lengviau, kai šalia yra nors vienas žmogus, kuris negyvena nepriekaištingame priemiesčio namelyje su veja kaip visi kiti.

– Namo? – paklausiu užvedęs variklį. Dabar Ronė tokia aukšta, kad galva beveik siekia stogą, likusius kelis centimetrus užpildo velvetinė kepurėlė su snapeliu.

Ji linkteli, Steno aplanką pasideda palei kojas.

– Močiutė nori, kad grįžčiau vakarienės.

– Bet vakare ateisi, tiesa?

Ji trinkteli man į ranką, stipriai, galėtų ir mėlynę palikti.

– Tu per daug nerimauji.

* JAV juodoji karinė komedija.

Riedėdami link Hokinso pakraščio toliau plepame. Jaukia, kasdieniškai vienas kitam atsikirtinėjame, kaip jau daugybę sykių. Kartą, kai buvom trylikos, pagalvojau, jog mudu su Rone *susitikinėjam*, – kadangi turiu draugę, pažįstančią mane kaip nuluptą, toptelėjo, kad ji turėtų būti ne vien draugė. Paskui kelias savaites paprakaitavęs iš nerimo nusprendžiau, jog liko viena išeitis – pabučiuoti Ronę, kad viskas būtų oficialu.

Bet nesitikėjau, kad palinkus arčiau bučiniui ji taip sucyps ir atšoks.

– *Po velnių, kas tau pasidarė, Munsonai?* – suklykė, o aš nesumojau, ką sakyti, tik sumikčiojau, išraudau ir pabėgau kaip koks bailys. Po kelių dienų, kai abu apriom ir nebegalvojom, kad atėjo pasaulio pabaiga, Ronė paaiškino, jog jai nepatinka jokie vaikinai, ne vien aš. Sakė mananti, kad tikriausiai niekada nieko neįsimylės, ir paklausė, ar man nieko tokio.

Pagalvojau.

– *Bet galėsim toliau būti draugai?*

Ji trinkelėjo man į ranką, ten pat, kur ir visada.

– *Nebūk kvailas.*

Ronė susikelia kojas ant prietaisų skydelio. Sudejuoju.

– Ką čia išdirbinėji?

– Nenoriu mindžioti Steno daiktų. Aš nekalta, kad tavo mašina tokia maža.

– Mano mašina normali. Tai tavo kojos nenormaliai ilgos.

– Kai ką tau papasakosiu apie savo nenormaliai ilgas kojas, – taria Ronė. Ji net nesiruošia jų nukelti, bet jau supratau ginčo nelaimėsiąs, tad tyliau. – Žinai, kas bus po keturių mėnesių? Ši-tomis nenormaliai ilgomis kojomis įžengsiu į savo naują butą. *Niujorke*.

Vos nepriminu stabdžių.

– Negali būti.

– Gali.

– Tave priėmė?

– Aš – būsimą Niujorko universiteto 1988 metų laidos pirmakursė. Su stipendija *viskam*.

Dabar iš tiesų ploju padu per stabdžius, autobusiukas nuslysta į kelio pakraštį.

– Po velnių. Po velnių! Kada...

– Vakar vakare.

– Vakar vakare? Kodėl anksčiau nepasakei?

– Pasakiau dabar.

Bet aš žinau, kodėl nepasakė.

– Ei. Juk žinai, kad dėl tavęs džiaugiuosi, ar ne?

Ronė tik gūžteli pečiais.

– Žinau, – atsako, bet aš netikiu.

Nes mudu su Rone be galo panašūs, suprantat? Abu iš šūdinų šeimų, abu dėvėtais drabužiais, net apsikirpę vienodai. Abu iš namelių ant ratų. Bet yra vienas labai svarbus skirtumas. Visada buvo.

Veronika Eker nestovi vietoje. Ji važiuos į universitetą, mokysis teisės mokykloje, maus kuo toliau iš Indianos.

O Edis Munsonas? Aš gyvensiu šiame kvailame miesteliukštyje iki mirties.

Ji čia niekuo dėta. Aišku. Bet mokykloje jai visada sekdavosi kontroliniai ir panašiai. Aš niekada nesistengiau mokytis, nemačiau prasmės. Hokinso vidurinėje kasdien tuščiai iššvaistau aštuonias valandas, tik laukiu, kada su languoto popieriaus bloknotu ir dvidešimties sienelių kauliuku rankoje galėsiu kelioms valandoms pasprukti nuo tikrovės, – žinoma, jeigu prieš tai pavyks prisimeilinti poniai Debs klausinėjant apie anūkę. Ronė iš visko gauna vien dešimtukus, mokytojai nespėja rašyti jai puikių rekomendacijų. O aš teturiu pavardę...

– Munsonai!

Nebūtų teisinga pasakyti, kad į vairuotojo langą pasibeldžia. Greičiau padaužo kaip kūju, net išsigąstu, kad išdauš stiklą. Abu su Rone pašokam ir atsisukam.

Širdis nusirita į kulnus. Pritrenktas Ronės naujienos, nežinodamas, ką pasakyti, visai nepastebėjau už mūsų policijos mašinos. Dabar prie lango stovi pareigūnas, išsiviepęs kaip subinė, ir rodo nuleisti langelį.

– Ir vėl? – burbteli Ronė.

– Kaip visada, – sumurmu jai ir nuleidžiu langelį. – Pareigūne Morai, kuo galiu padėti šią gražią pavasario popietę?

Moras šviesiaplaukis, trumpai kirptas, kampuoto veido, tikras Supermenas, Amerikos gražuolis, bet, kad ir kiek lyginasi uniformą ir blizginasi batus, vis tiek nesugeba paslėpti po keturiasdešimties nuo alaus išpampusio pilvo. Jis – Hokinso policijos pajėgų pasididžiavimas, tikras didvyris nuo tada, kai aš dar nebuvau gimęs. Na, taip sako žmonės. Mano nuomonė kiek kitokia – net nesuskaičiuočiau, kiek kartų Moras yra mane sustabdęs, o kai sulaukiau aštuoniolikos, pasidarė dar blogiau. Nepatikėsit, bet manau, kad jis prieš mane nusistatęs.

Moras palinguoja galva, dedasi baisiai nusivylęs.

– Taip ir maniau, kad čia tu, Munsonai. Kiek jau kartų šitaip kalbėjomės?

– Šį klausimą geriau užduokite sau, pareigūne. Juk tai jūs nuolat pildot mano pagyrimų knygelę.

– Gražiai pasivažinėjai, – cakteli liežuviu Moras. – Kas buvo, šiandien anksčiau pradėjai gerti?

– Ne.

– Mes ką tik iš mokyklos, – įsiterpia Ronė. Ji nori man padėti, bet iškart galiu jai pasakyti – nesivargink, nieko nebus.

– Jeigu apieškosiu mašiną, ar rasiu kokių nelegalių svaigalų?

– Juk niekada nerandat.

Moro veidas apsiniaukia. Jis jau žiojasi kažką sakyti, greičiausiai palieps man atrakinti dureles, tad mintyse nusiteikiu kaip visada prarasti gerą valandą, kol jis išnaršys autobusiuką.

Tačiau tada jo mašinoje sutraška radijo stotelė.

– Pareigūne Morai, gavome prašymą paimti kalinį Fleminge...

Moras suirzęs atsidūsta. Jeigu būtų sustabdęs mane ne šiaip sau, pasakytų dispečerei esąs užsiėmęs, bet kadangi jokios priežasties nėra...

– Nenuleisiu nuo tavęs akių, – pareiškia.

– Pažadat? – sumirsiu blakstienomis ir net nekrūpteliu, kai Ronė duodą niuksą man į šonkaulius.

Jis vypteli.

– Juokis, kol gali. Kalėjime net tavo tėvui nebūdavo juokinga. O Munsonai visi anksčiau ar vėliau ten nukeliauja.

Morui einant atgal į savo mašiną, abu su Rone tylime. Jis įsijungia švyturėlius ir išleikia, tik sužviegia padangos. Žiūriu jam įkandin, vis neįstengdamas atpalaiduoti rankų – taip gniaužiu vairą, kad net krumpliai pabąla.

– Edi, – pradeda Ronė, bet dabar nenoriu klausytis. Nenoriu klausytis žmogaus, ištraukusio laimingą loterijos bilietą, žmogaus, kurį visuomenėje laiko vertu stipendijos ir investicijų.

– Nuleisk kojas, – drebiu. Ji nesiginčija, iškart nuleidžia. – Važiuojam, pavėluosi vakarienės.

Ir nuspaudžiu greičio pedalą.

Jeigu manęs laukia liūdnas galas, noriu jį pasiekti kuo greičiau.